

30.03.2014, Agenția de știri „Mediafax”

Interviu acordat de Directorul SRI, domnul George Cristian Maior

Realizator Cristian Fierbințeanu

„Reporter: Ați fost secretar de stat și șef al Departamentului pentru Integrare Euroatlantică și Politică de Apărare, calitate din care ați coordonat, din punct de vedere strategic și militar, aderarea României la NATO. Cum ați caracteriza acum negocierile de la acea dată?

George Maior: Au fost, cred, cele mai complicate și complexe negocieri pe care le-a dus România pentru realizarea unui obiectiv strategic major - integrarea în cea mai puternică alianță politico-militară - din istoria relațiilor internaționale. Au fost luni consistente de discuții care au vizat absolut toate palierele și dimensiunile strategice legate de apartenența la NATO, de la transformarea organismului militar, o transformare radicală - imaginați-vă că aveam o armată de 370 de mii înainte de 1989, configurată pe un sistem teritorial, greoaie, învățată să apere teritorial țara, într-adevăr, dar și supusă unui registru ideologic foarte presant, care a trebuit să se transforme - într-o forță mai eficientă, mai mobilă, mai bine dotată pentru a răspunde, pe de-o parte, necesității de a contribui efectiv militar la forța acestei organizații și, pe de altă parte, pentru a îndeplini misiuni ale acestei organizații, unele chiar în colțuri foarte îndepărtate ale lumii, în arii geografice la care nu ne-am fi așteptat, mă refer la Afganistan în primul rând.

Reporter: Imediat după aderarea la NATO, vorbeați despre avantajele economice și de securitate. Menționați atunci creșterea indirectă a investițiilor, mai ales a celor americane. De asemenea, invocați interesele comune de securitate româno-americane ca fiind cele care oferă garanție și durabilitate nu numai schimburilor comerciale, ci și investițiilor în infrastructura de securitate din România. Acum, la 10 ani de la intrarea în NATO, câte din aceste așteptări s-au concretizat și câte nu?

George Maior: Eu cred că apartenența la o asemenea organizație, la un club de elită, din punct de vedere strategic, militar, diplomatic, a reprezentat clar un stimulent pentru investițiile străine, inclusiv cele americane, dar nu numai, în evoluția economică a țării. Apartenența la un teritoriu sigur, faptul că această țară este protejată, în mod fundamental, de amenințările de tip clasic sau neconvențional prin apartenența la NATO a reprezentat clar un stimulent pentru investitorii străini și, dacă vedem evoluția investițiilor străine post-aderare, ea reflectă și matematic, dacă vreți, acest lucru.

Reporter: Cum a evoluat România în NATO de la aderare, din perspectiva securității naționale și a atribuțiilor SRI, inclusiv din punct de vedere al cooperării cu servicii similare din Alianță?

George Maior: România și-a conturat un profil puternic în NATO, în primul rând pornind de la poziționarea sa geografică la frontierele acestei organizații. Așezarea la frontieră, dar în interiorul frontierei bune, ca să spun așa, reprezintă

și un avantaj, dar implică și o mare responsabilitate. Și din acest punct de vedere, și din perspectivă conceptuală, doctrinară, dacă vrei, din punct de vedere al politicii de securitate a NATO și din perspectivă militară, România s-a manifestat extrem de activ și oamenii care lucrează din partea României în cadrul organizației sunt foarte apreciați. Din punct de vedere al informațiilor, suntem a doua țară contribuatoare cu informații la unitatea civilă de informații a NATO, despre ea pot să vorbesc acum, unde aparține, de altfel, unde contribuie, de altfel, și SRI, a coordonat deja mai multe rapoarte pe informații legate de securitatea energetică, SRI mă refer, împreună cu colegii de la SIE, și chiar avem oameni din partea Serviciului care lucrează, de fapt, în aceste unități foarte apreciate, unul dintre ei fiind chiar unul dintre adjuncții unității de informații civile a Alianței. Deci sunt foarte mulțumit și de schimbul de informații care se desfășoară în context NATO și de contribuția noastră cu analiză și informație la sistemul de informație al Alianței.

Reporter: Din poziția de șef al Comisiei de Apărare ați solicitat, în repetate rânduri, majorarea bugetului MApN, invocând atunci tocmai angajamentele asumate față de NATO. Considerați că acum bugetul Ministerului Apărării - de 1,42% din PIB - este suficient, în condițiile în care dumneavoastră vorbeți atunci despre de 2,38% din PIB?

George Maior: Eu am fost cel care, împreună cu experții din NATO, am ajuns la concluzia că o contribuție serioasă a României în sens militar ar necesita un asemenea buget. Acest lucru se întâmpla în anul 2001. Și am avut foarte mult de luptat și cu Ministerul Finanțelor de atunci și cu Guvernul României pentru a impune acest standard care, dacă ar fi fost aplicat până la capăt, ar fi asigurat o pondere mai serioasă, în sens strategic, a României în Alianță. Din păcate, și criza economică și sunt aspecte obiective, nu prea avem ce să comentăm în acest sens, au dus la o diminuare a acestui procent alocat Apărării în cadrul Bugetului României. Eu sper ca, în timp, lucrurile să se redreseze, pentru că, vedeți, timpurile sunt incerte din punct de vedere al securității, iar România trebuie să-și poată dezvolta în continuare organismul militar, dar și sistemele de informații pentru a răspunde acestor provocări noi.

Reporter: Puteți relata un aspect inedit din perioada 2000-2004 legat de negocierile de aderare la NATO, ceva ce nu se putea spune atunci, dar care acum, la 10 ani de la intrare, poate fi interesant?

George Maior: Da. Cea mai dramatică discuție am avut-o - și acest lucru a fost întâmplător, era programată o negociere importantă la sediul Alianței - chiar în data de 11 septembrie 2001. Eram în sediul NATO, ne pregăteam pentru discuții complexe când s-a petrecut evenimentul cunoscut din SUA. Sediul NATO a fost atunci evacuat, negocierile, normal, nu s-au mai desfășurat în acea zi și am ieșit împreună cu câțiva dintre oficialii NATO în oraș, la o discuție, care deja schimba parametrii și paradigma de abordare a modului în care vedeam integrarea României în Alianță. Deja vorbeam de transformarea Alianței pentru a răspunde acestor noi riscuri, în primul rând terorismul. Și era interesant să văd

cum ei înșiși chiar își notau anumite aspecte pe care eu le subliniam în legătură cu necesitatea adaptării NATO la o lume complet schimbată atunci. A fost un moment chiar deosebit și, într-adevăr, timpul a confirmat, NATO și-a reconceptualizat arhitectura după 11 septembrie, conceptul strategic, multe dintre strategiile care erau în vigoare atunci. Am avut sentimentul, după acea discuție, că vom fi admiși în NATO tocmai prin capacitatea noastră de a ne adapta noi înșine mult mai repede la acest tip de amenințări și de a ne aduce o contribuție semnificativă la transformarea Alianței. Pe de altă parte, îmi amintesc că, cel puțin în intervalul martie - iunie 2002, deci cu câteva luni înainte de decizia de admitere a României, la Summit-ul de la Praga, în Alianță, cred că am efectuat 15 deplasări, într-un interval de două-trei luni, în SUA și la Bruxelles, pentru a ajusta toate aspectele și au fost foarte multe, procedurale, de concepte doctrinare, de reorganizare, de unități și capabilități pentru a fi în standardele Alianței și inclusiv cele de interoperabilitate. Ajunsesem deja să lucrez pe un fus orar aparte, datorită acestei intensități de deplasări nici nu mai știam dacă mergeam fie spre Bruxelles, fie spre Washington sau mă întorceam în țară, atât de mult s-a lucrat. Și apreciez foarte multă lume de bună calitate din cadrul Ministerului Apărării, MAE, servicii de informații care au contribuit cu expertiză la aceste lucruri.

Reporter: În 2002 au fost trimise mai multe sute de CD-uri intitulate '*România în drumul spre NATO*' către diverse medii din statele membre ale organizației. CD-ul conținea atunci, pe lângă declarații ale politicienilor momentului, imagini din București Mall, din Parlament, și imagini de pe ogoare și din fabrici, dansuri populare și dansuri țigănești, și imagini de la întâlnirile oficiale ale autorităților române cu lideri politici și militari ai statelor membre NATO. Ce ați pune acum pe un astfel de CD?

George Maior: Eu mă ocupam de aspectele profunde, strategice, militare, diplomatice. Evident, lumea era poate prea entuziastă în a încerca dezvoltarea unor campanii propagandistice cu mai mult sau mai puțin gust, dar e de înțeles. Era un ideal atât de puternic înrădăcinat în mentalul colectiv încât lumea spera că poate și prin aceasta voința României de a adera va fi subliniată mai bine. Acum, la atât timp, mai puțină propagandă și mai multă acțiune strategică, diplomatie, participare sunt mult mai relevante, bineînțeles.

Reporter: Cum evaluați situația de securitate în contextul recentelor evoluții din zonă, mă refer la Ucraina și Rusia? Și vreau să vă întreb dacă aceste evoluții implică și riscuri interne? Și vreau să vă mai întreb, dacă, dată fiind această situație, vă mențineți afirmația făcută la sfârșitul anului trecut, conform căreia este nevoie de o 'cooperare pragmatică inclusiv în domeniul informațiilor, pentru interesul nostru național, și cu Rusia'?

George Maior: Eu sper că recente evoluții pe care, de altfel, le-am subliniat în trecut, și uitați-vă atent la felul în care, și din perspectivă instituțională, Serviciul s-a raportat la amenințările provenind din zona estică, eu sper că nu vom ajunge la un fel de neo-război rece. Evident că aceste evoluții geopolitice au implicații

relativ la securitatea regională și securitatea României. Nu cred că putem vorbi de o amenințare militară directă, în schimb va trebui să fim foarte atenți la aspecte legate de stabilitatea regională, aspecte legate de elemente de influențare a evoluțiilor din regiune prin metode specifice serviciilor de informații. Deci, atenție pe linie de contraspionaj sporită, am avut de altfel dintotdeauna necesitatea de a crea aici un baraj informativ solid, în această regiune, pe care, de fapt, o avem în vedere și am avut-o întotdeauna în vedere, și necesitatea de a cunoaște mai bine evoluțiile și de a încerca să oferim prognoze vizavi de ele. În ceea ce privește cooperarea pe linia informațiilor, eu îmi mențin afirmația că pentru interesul național al României - și mă refer la diverse tipuri de amenințări, începând cu terorismul și terminând cu crima organizată transfrontalieră sau alte aspecte negative care pot influența securitatea națională a României - e nevoie de cooperare pragmatică cu orice stat care poate oferi asemenea informații, fie că vorbim de state din Orientul Mijlociu, de state care nu fac parte din sistemul nostru oficial de alianțe. Și, din acest punct de vedere, orice mă interesează care poate aduce un plus de cunoaștere pentru securitatea României.

Reporter: Recent, tot cu implicarea SRI, membri ai unor formațiuni ungare au fost declarați indezirabili. Vreau să vă întreb, în ce măsură situația legată de relațiile interetnice este o amenințare la adresa securității naționale?

George Maior: Nu e vorba doar de SRI, e vorba și de MAI. Cred că uneori retorica a depășit anumite limite raționale pentru state care, până la urmă, fac parte din UE, din sistemul acesta de Alianță Nord-Atlantică, și asemenea semnale sunt necesare pentru, dacă vreți, a pune o linie roșie peste care nu se poate trece. Și aici vorbim, într-adevăr, și de standarde, norme europene relativ independența, suveranitatea statelor și din această perspectivă. Deci, n-aș vrea nici să exagerăm pe de altă parte lucrurile, ele sunt bine cunoscute de Serviciu, așa cum se desfășoară în teren, în realitatea cotidiană, avem o cunoaștere bună și informăm permanent decidenții în legătură cu aceasta pentru a lua deciziile cele mai înțelepte. Bineînțeles, dacă se încalcă legea, informăm și organismele de aplicare a legii, pentru că există legi care trebuie aplicate.

Reporter: Dar vorbim despre cazuri izolate sau de ceva mai mult?

George Maior: Eu aș spune că lucrurile acum sunt sub control.

Reporter: La precedentul bilanț, afirmați că SRI a contracarat cel puțin două atacuri cibernetice majore împotriva unor instituții ale statului, însă această amenințare rămâne una majoră, iar Serviciul trebuie să se adapteze tehnologic pentru a-i face față. A avut loc această adaptare? Și vă întreb asta în contextul în care chiar și dumneavoastră ați fost ținta unui hacker. Ce ați gândit atunci când s-a întâmplat lucrul acesta?

George Maior: Nu este confortabil și mă bucur că el a fost deferit justiției. Amenințarea cibernetică va fi o problemă constantă cu care ne vom confrunta pe termen mediu și lung. Datorită multor factori, în primul rând a evoluției tehnologiei, ea este extrem de versatilă, extrem de sofisticată, poate viza de la

culegerea de informații strategice din ministere de exemplu, referitoare la resurse, până la posibilitatea afectării unor infrastructuri critice din acest domeniu, astfel încât trebuie să dezvoltăm capacități defensive, dar și ofensive de abordare a acestei amenințări. Eu sper că, până la sfârșitul anului, deși deja am operaționalizat Centrul Național de Apărare Cibernetică, coordonat de SRI, în cadrul Serviciului, să avem un sediu nou, dotat cu cele mai performante tehnologii, pentru a coordona, la nivel național, această problemă, repet, cu care ne vom confrunta din ce în ce mai intens.

Reporter: În urmă cu 7 ani, vorbeai despre unificarea SRI și SIE într-un singur Serviciu, Serviciul de Informații al României, invocând atunci ruperea acestei distincții între intern și extern. Mai este aceasta acum o opțiune?

George Maior: Este clar că realitatea ne arată că distincția dintre intern și extern în domeniul securității statelor este din ce în ce mai vagă și acest lucru îl discutăm și cu alți parteneri - vedeți, o amenințare care provine din exterior se transformă rapid într-o amenințare internă și invers. Eu mă bucur că cooperarea cu celelalte instituții din domeniul informațiilor s-a adaptat și se adaptează în continuare la această problemă. Și noi avem, și nu ne împiedică cu nimic legea, foarte multe acțiuni externe pentru a proteja teritoriul național, pentru a ține pericolul departe de granițe. Bineînțeles că această chestiune a fost o opinie personală, rămâne o opinie personală a mea, aici doar voința politică sau decizia politică într-un viitor își va spune cuvântul.

Reporter: Tot atunci vorbeai despre crearea în SRI a unei structuri de urmărire a respectării drepturilor omului, care va aviza suplimentar acțiuni ale instituției cu un grad mai sporit de sensibilitate. S-a realizat această structură?

George Maior: Da, deci orice mandat de siguranță națională care este procesat în interiorul Serviciului și apoi supus aprobărilor necesare până la cea mai importantă dată de judecător este evaluat și prin prisma Convenției Europene a Drepturilor Omului, ca să știți acest lucru, inclusiv în motivarea sa, și mă bucur mai mult că prin legislația nouă din domeniul penal, mă refer la Coduri, lucrurile sunt mai clar specificate acolo, dacă le veți citi cu atenție, inclusiv din perspectiva ajustării sistemului de luare a mandatelor la exigențele Convenției Europene a Drepturilor Omului și a practicii Curții Europene de la Strasbourg, care a fost luată în considerare.

Reporter: Suntem în an electoral și, ca și în anii electorali precedenți, este posibil ca numele SRI să fie vehiculat în contextul luptei politice. Vreau să vă întreb cum se poziționează SRI și cum va contracara asemenea situații?

George Maior: Repet, SRI trebuie să fie, să se manifeste în același ritm, fără a slăbi ritmul de cunoaștere a realităților ce pot afecta securitatea națională a României, trebuie să se manifeste independent și neutru față de o luptă politică care nu interesează Serviciul decât dintr-o singură perspectivă: aceea de a sta departe de mizele politice, ideologice aflate într-o competiție de o asemenea anvergură. Mă refer la alegeri prezidențiale. Orice abatere are un nume și un prenume în cadrul Serviciului și va fi sancționată corespunzător. Ei știu acest

lucru, s-au învățat în decursul istoriei acestui Serviciu cu aceste valori. Dacă, repet, se întâmplă vreun incident el întotdeauna va avea un nume și un prenume și acest lucru se va vedea și public.”